

NOARROOTSI TEATAJA

NOARROOTSI
KOLHOOSI

INFOLEHT

NR. 4-5 (15-16)
JUUNI 1990

MIS ON TULEKUL?

Tänavu peame juubelipidu. Nimelt möödub 340 aastat hariduselu algusest Noarootsis ja 70 aastat Pürksi rahvaulikooli avamisest. Sel puhul korraldame hariduselu seminari, kus esinevad mitmed nimekad inimesed, Tartu Ülikooli ajaloo-eaduskonna dekaan professor Helmut Piirimäe tutvustab rootsi hariduselu

natud koolist saanud üks populaarsemaid. Külalisi käib uudistamas nii oma vabariigist kui ka välismaalt. Kui eestlased, kes külastavad Rootsit, otsivad sageli Stockholmis üles eesti kooli, siis rootslased, kes külastavad Eestit, tahavad viibida paikades, kus omal ajal on olnud rootslastega küllalt tihedalt asustatud ala.

Juubelijuttu

NOARROOTSI KOOLI DIREKTRISSI LAINE BELOVASIGA

17. sajandil, Teaduste Akadeemia Ajalooinstituudi teadur Liivi Aarma räägib Noarootsi koolihariduse arengust läbi sajandite. Oma vaarisast Isaac Mariestadius Hasselbladist kui Noarootsi hariduselu rajajast räägib 9. põlve järeltulija Bruno Hasselblatt Saksamaa Liitvabariigist. Filoloogiadoktor Elmar Nyman Rootsis räägib Noarootsi kihelkonna rahvaulikoolidest aastatel 1860-1940. Viktor Aman Rootsis tutvustab eestirootslastele mõeldud kõrgemat õppeasutust. Vilistlane Ervin-Johan Sedman Haapsalus räägib koolielust Passlepas. Endiselt Pürksi kooli õpetajalt Lea Seemanilt kuuleme Viktor Põhlist ja Noarootsi koolielust 1960-1970. Ning lõpetuseks nüü poolt tutvustus Noarootsi tipnase ja hõlma kooli kohta.

Juubeliürituste puhul andsime välja kooliajaloo kogumiku «Noarootsi kool läbi aegade».

MILLINE ON NOARROOTSI KOOL TÄNA?

Oleme selles uues majas töötanud kolm aastat. Tänavu möödub 60 aastat eelmise koolimaja avamisest.

Sel õppeaastal oli koolis 9 klassikomplekti, liitklasse enam ei olnud. Õpilasi oli koolis 120, õpetajaid 15. Kolme aasta jooksul on rajooni ühest vähem hin-

Sügisest on meil Noarootsi Gümnaasium.

MILLINE ON GÜMNAASIUMI EESMÄRK?

Ma peatuksin kolmel aspektil. Esiteks: gümnaasium peaks vähendama võlga endiste rannarootslaste suhtes. Ma mõtlen siin eelkõige seda, et siin oli omal ajal kultuurilembene kant. Tuleks püüda seda taas elustada.

Teiseks: gümnaasium peaks andma meie noortele haritusega kaasnevat vaimsust.

Kolmandaks: gümnaasiumist võiks välja kasvada Põhjamaade kultuurikeskus.

KUI PALJU TOOB GÜMNAASIUMI OSA JUURDE UUSI ÕPILASI JA ÕPETAJAJD?

Kohe ei saa õpilaste arvu väga suurendada, seetõttu võtame igal aastal juurde ühe gümnaasiumiklassi — õpilaste arvuga mitte üle 25. Rohkem klassiruumid õpilasi ei mahuta. Gümnaasiumi loomisega seoses tuleb tööle ka uusi õpetajaid. Et tegemist on humanitaargümnaasiumiga, siis eelkõige vajame juurde filolooge. Inglise, eesti, vene keele õpetajad oleme leidnud Eestimaalt, rootsi keele õpetaja saame Soomest. Tööle tulevad veel võimlemisõpetaja ja ajalooõpetaja — mõlemad Tartu

Ülikoolist. Praeguse seisuga oleks mõneks päevaks nädalas tööd pakkuda saksa keele õpetajale.

MILLAL HAKKAB GÜMNAASIUM TÖÖLE MÕISAHOONES?

Gümnaasium saab tööd alustada praeguses koolis. Kaks esimest aastat saame siin hakkama. Kolmandal aastal läheb väga kitsaks, see tähendab, et mõisa-hoone peab olema selleks ajaks korras.

KUI PALJU ON KOHTI GÜMNAASIUMI INTERNAADIS?

Kolhoos on meile üürinud oma uuest majast 3 kolme- ja 2 kahe-toalist korterit ning ühe ühetoalise. Esialgu mahutame sinna 15 õpilast. Järgmisel aastal tuleb suured toad magamiseks lisaks võtta, muidu ei mahuta õpilasi ära. Ülejärgmisel aastal on aga kitsikus käes. Siit palve kohalikele elanikele: kellel on võimalik gümnaasiumi õpilastele elamispinda välja üürida, olge kenad ja andke endast märku.

Et üks suund meie kandis on turismile, siis oleks mõeldav, et majaomanik üürib talvel toa gümnaasiatile ja suvel turistile. Internaadi ruumides saaksime suvel korraldada suvelaagreid. Võtame Rootsi lapsi suveks siia

ÕNNITLEME

90. sünnipäeval:	MIINA KLISS	21. mail
80. sünnipäeval:	HILDA KÕRVEMAA	3. juulil
75. sünnipäeval:	SENTA LAANEMÄE	17. mail
	OLGA MAASING	28. juunil
65. sünnipäeval:	LAINA MAASIKAS	25. juulil

eesti kultuuri õppima. Meie lapsed aga läheksid Rootsi suvelaagrisse.

rootsi keele õpetamine algklassidele.

SA MAINISID ENNE NOARROOTSI KUI PÕHJAMAADE KULTUURIKESKUST. EHK TÄPSUSTAD?

Noarootsi Gümnaasium oleks üks esimesi osi Noarootsi Põhjamaade kultuurikeskusest. Tulevikus koosneks see veel arhiivist, muuseumist ja raamatukogust. Gümnaasiastid saaksid kasutada neid õppetöös. Raamatukogus peaks olema korralik kogu põhjamaade kirjandust, mis pakuks huvi eesti inimesele, rannarootslaste ajalugu puudutavad materjalid muuseumis ja arhiivis oleksid vajalikud nii õppijale kui turistidele.

MILLISED ON NOARROOTSI KOOLI ÕPETAJATE JA ÕPILASTE STAŽEERIMISVÕIMALUSED VÄLISMAAL?

Alar Schönberg õppis Kronoby gümnaasiumis ühe aasta ja võib-olla jääb veel kaheks aastaks sinna õppima. Eelmisel sügisel oli võimalus saata kaks õpetajat — Inna Oövel ja Kaie Karpa — Soome Vaasa Rahvaulikooli root-

MILLISED ON MUUD KON-TAKTID ROOTSLASTEGA?

Suhted on nii rootslaste kui soomerooslatega.

Meie õpetajad käisid koos abi-kaasadega külas Kronoby kommunis. Lõppklass käis Espoos. Rootsi ja soomerootsi lapsed on meil mitmel korral käinud. Õpetajate delegatsiooni Kronobyst ootame suve lõpupoole. Meilt lähevad järgmisena sügisel gümnaasiastid.

Nii Soome Kronoby kui ka Rootsi Ätvidabergi kommuniga on koostööleping. Mõlema kommunis haridusjuhid on ilmutanud valmidust meid aidata rootsi keele õppimisel.

NOARROOTSI HARIDUSELU EESMÄRK JA SIHT ON SELGED. KAS TUNNED TOETUST JA ABI MEIE INIMESTELT?

Väikesed tüdrukud käsitööklassis.

si keelt õppima. Nüüd on nad tagasi ja tõlgid ongi omast käest. Kaie Karpa läheb veel aastaks õppima, lisaks rootsi keelele õpib ta töötama personaalarvutil.

Eestirootslaste Kultuuri Seltsi abiga on plaan saata veel kaks õpetajat õppima. Ajaloõpetaja Ivar Rüütli kohta on taotlus Uppsala või Stockholmi Ülikoolile tema täiendusõppe kohta rootsi ajaloos. Ta on väga tugev ajaloolane, ka hea rootsi keele oskaja. Lii Kalm hakkab õppima Lõuna-Soomes Finni Rahvaulikoolis rootsi keelt ja käsitööd. Tema ülesandeks jääks edaspidi

Jah, toetust ja abi on tunda igal sammul. Aitäh selle eest! Eriti tahaks tänada Hannes Daniilovit, Rein Loiku, Vladimir Belovasi, Ly Pukspuud, Ants Prümmelit ja Arne Mägit, ilma kelleleta oleks Noarootsi Gümnaasiumi idee jäänudki idee tasan-dile.

AITÄH! JÕUDU SULLE JA KOGU KOOLIPERELE SELLEL HUVITAVAL TEEL!

Küsitles EDA VAHTRA

Noarootsi kooli tänased õpetajad.

Esimeses reas (vasakult paremale): Helgi Kliss, Leevi Reinaru, Ivar Otsa, Laine Belovas.

Teises reas: Alar Uus, Aino Leht, Aino Okkamaa, Tiina Tõuts, Manfred Stenberg, Kaie Karpa, Pille Pärnapuu, Liivia Uus.

Kolmandas reas: Katrin Otsa, Selma Holts, Eve Feodorov, Lii Kalm. Pildilt puudub Harles Pilter.